

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2009 - 2014

Документ за разглеждане в заседание

A7-0273/2014

9.4.2014

ДОКЛАД

относно искане за защита на привилегиите и имунитета на Александър Мирски
(2014/2026(IMM))

Комисия по правни въпроси

Докладчик: Мариел Гало

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ	3
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ	6
РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ	12

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно искане за защита на привилегиите и имунитета на Александър Мирски (2014/2026(ИММ))

Европейският парламент,

- като взе предвид искането на Александър Мирски от 14 февруари 2014 г., обявено на пленарно заседание на 24 февруари 2014 г., за защита на неговия имунитет и неговите привилегии във връзка с гражданско производство, висящо пред Гражданското отделение на Сената на Върховния съд на Република Латвия (наричан оттук нататък „Върховния съд“) (дело С17129611),
 - като взе предвид член 8 от Протокол № 7 за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз и член 6, параграф 2 от Акта за избирането на членове на Европейския парламент чрез всеобщи преки избори от 20 септември 1976 г.,
 - като взе предвид решенията на Съда на Европейския съюз от 12 май 1964 г., 10 юли 1986 г., 15 и 21 октомври 2008 г., 19 март 2010 г. и 6 септември 2011 г.¹,
 - като има предвид пълния стенографски протокол от пленарното заседание от 4 април 2011 г.,
 - като взе предвид член 5, параграф 2 и членове 6а и 7 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по правни въпроси (А7-0273/2014),
- А. като има предвид, че член на Европейския парламент, Александър Мирски, е поискал защита на неговия парламентарен имунитет във връзка с гражданско производство, висящо пред Върховния съд на Република Латвия; като има предвид, че въпросното производство е свързано с решението на Гражданското отделение на Районния съд на Рига (наричан оттук нататък „Районния съд на Рига“) с искане Александър Мирски да опровергае заявление, което е направил в реч в Европейския парламент на 4 април 2011 г., и да плати 1000 LVL обезщетение за неимуществени вреди в полза на ищците, на които е причинил предполагаемите вреди;
- Б. като има предвид, че съобразно член 8 от Протокол №7 (Протокола за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз) членовете на ЕП не могат да бъдат подлагани под каквато и да било форма на претърсване, задържане или съдебно производство във връзка с изразените от тях мнения или подадените от тях гласове при изпълнението на задълженията им;
- В. като има предвид, че при упражняването на правомощията си, свързани с

¹ Решение по дело Wagner/ Fohrmann и Krier (101/63, Recueil 1964 г., стр. 195), решение по дело Wybot/ Faure и други (149/85, Recueil 1986 г., стр. 2391), решение по дело Mote/ Парламента (Т-345/05, Сборник 2008 г., стр. II-2849), решение по свързани дела Marra/ De Gregorio и Clemente (С-200/07 и С-201/07, Сборник 2008 г., стр. I-7929), решение по дело Gollnisch/ Парламента (Т-42/06, Сборник 2010 г., стр. II-1135) и решение по дело Patriciello (С-163/10, Сборник 2011 г., стр. I-07565).

привилегиите и имунитетите, Парламентът работи за запазване на неприкосновеността си на демократична законодателна асамблея и осигуряване на независимостта на своите членове при изпълнението на техните функции;

- Г. като има предвид, че Съдът на Европейския съюз е разяснил, че член 8 от Протокола, с оглед на неговата цел да защити свободата на словото и независимостта на членовете на Европейския парламент и с оглед на неговата формулировка, която изрично посочва подадените гласове и изразените от членовете мнения, по същество има за цел да се прилага по отношение на заявления на тези членове в пределите на Европейския парламент.¹
- Д. като има предвид, че имунитетът съобразно член 8 от Протокола „трябва да се разглежда като абсолютен имунитет, който препятства всяко съдебно производство във връзка с изразено мнение или подаден глас при изпълнение на парламентарните задължения, доколкото този имунитет цели да защити свободното изразяване и независимостта на европейските депутати.“²
- Е. като има предвид, че имунитетът по отношение на съдебни производства, който имат членовете на Европейския парламент, включва имунитет по отношение на граждански производства;
- Ж. като има предвид, че искането на Александър Мирски е свързано със съдебно производство, заведено срещу него във връзка със заявления, които е направил в рамките на едноминутна реч на пленарното заседание на 4 април 2011 г.; като има предвид, че е неоспорим факт, че Александър Мирски е бил член на Европейския парламент в момента на въпросните заявления;
- З. като има предвид, че Градският съд на Юрмала е отчел правилно, че Александър Мирски има имунитет като член на Европейския парламент съобразно член 8 от Протокола, и във връзка с това е отхвърлил иска на ищците; като има предвид, че противно на това Районният съд на Рига напълно е пренебрегнал приложимостта на горепосочената разпоредба; като има предвид, че националните съдилища са длъжни да прилагат първичното право на ЕС;
- И. като има предвид, че съдебното производство срещу Александър Мирски е все още висящо пред Върховния съд на Република Латвия и че окончателното решение може да е в негова полза; като има предвид, при все това, че ако Върховният съд потвърди решението на Районния съд на Рига, това би означавало нарушаване на първичното право на ЕС от страна на латвийските органи;
- Й. като има предвид, че след решението на Районния съд на Рига на практика са накърнени привилегиите и имунитетите на Александър Мирски; като има предвид в частност, че обстоятелствата по въпросното дело представляват ограничаване на изразено мнение при изпълнение на неговите парламентарни задължения;
1. решава да защити имунитета и привилегиите на Александър Мирски;

¹ Дело Patriciello (C-163/10), цитирано по-горе, точка 29.

² Съединени дела Marra/De Gregorio и Clemente (C-200/07 и C-201/07), цитирани по-горе, точка 27.

2. призовава Комисията да се намеси пред латвийските органи с цел изпълнение на първичното право на ЕС – в частност на член 8 от Протокол №7 (Протокола за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз), и ако е необходимо, да започне процедура за нарушение на правото на Съюза съобразно член 258 от Договора за функционирането на Европейския съюз;
3. възлага на своя председател да предаде настоящото решение и доклада на компетентната комисия незабавно на Комисията, на релевантните органи на Република Латвия и на Александър Мирски.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

1. Контекст

В рамките на едноминутно изказване на пленарно заседание на 4 април 2011 г. Александър Мирски направи следните заявления:

„Госпожо Председател, бих искал да Ви задам въпрос. Мислите ли, че е възможно да бъдат затворени френските училища в Белгия? Или, да речем, германските училища във Франция? Правилно: това не е възможно. И все пак в Латвия, където над 40% от населението говори руски език, това е възможно. Днес в Латвийския парламент членове националисти и нацисти желаят да проведат референдум относно затварянето на руските училища в Латвия. В същото време върховният комисар на ОССЕ по националните малцинства Кнут Фолебек пристига в Латвия и заявява, че може да се гордее с интеграцията в Латвия. Мислите, че се шегувам? Грешите. Какво, наред с това, мислите, че ще се случи, ако руските училища бъдат затворени в Латвия? Ще Ви кажа – в Латвия ще избухне гражданска война. Ако Европейският парламент не реагира сега по отношение на тази явно радикална инициатива, утре ще бъде вече твърде късно. Благодаря Ви.“¹

На 14 юли 2011 г. Градският съд на Юрмала получи искова молба от Гайдис Берзинш и Райвис Дзинтарс (наричани отгук нататък „ищци“), членове на Латвийския парламент, в която се отправя искане за нареждане на Александър Мирски, в рамките на разискванията на заседание на Европейския парламент, публично да се извини на ищците и да опровергае заключението, че в Латвийския парламент има членове, които са нацисти – заключение, до което, според ищците, може да се стигне от горепосоченото изказване, да публикува съответно извинение и опровержение на уебсайта на Европейския парламент и да плати 1000 LVL обезщетение за неимуществени вреди, както и да поеме всички разноски по делото (C17129611).

С решение от 3 октомври 2012 г. Градският съд на Юрмала отхвърли иска, наред с друго, въз основа на това, че имунитетът, приложим по отношение на мнения, изразени от членове на Европейския парламент при изпълнението на техните задължения, съобразно предвиденото в член 8 от Протокол №7 (Протокол за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз), следва да се тълкува в смисъл, че при изпълнението на своите задължения г-н Мирски е изразил своето мнение, за да привлече вниманието към *„референдум относно затварянето на руските училища в Латвия“*.

Ищците подадоха жалба срещу това решение до Гражданското отделение на Районния съд на Рига (наричан отгук нататък „Районния съд на Рига“), който, противно на първоинстанционния съд, постанови, че искът е обоснован. В частност, Районният съд на Рига напълно пренебрегна приложимостта на член 8 от Протокола и с решение от 3 април 2013 г., съобразно основното искане на ищците, реши да изиска от г-н Мирски да опровергае посочените по-горе заявления, да публикува опровержението на уебсайта на

¹ Източник: <http://www.europarl.europa.eu>.

Европейския парламент и да плати 1000 LVL (т.е. по 500 LVL в полза на всеки ищец) обезщетение за неимуществени вреди.

На 16 май 2013 г. г-н Мирски подаде касационна жалба до Гражданското отделение на Сената на Върховния съд на Република Латвия (наричан оттук нататък „Върховния съд“) с искане за отмяна на решението на Районния съд на Рига.

На заседанието, проведено на 24 февруари 2014 г., съобразно член 7, параграф 1 от Правилника за дейността на Европейския парламент председателят обяви, че е получил искане от г-н Александър Мирски за защита на неговия парламентарен имунитет във връзка с горепосоченото съдебно производство. Съобразно член 7, параграф 1 от правилника искането е препратено от председателя до комисията по правни въпроси.

След като уведоми комисията, че за съжаление няма възможност да участва – на нито една от предложените дати – в изслушването, посочено в член 7, параграф 5 от правилника, г-н Мирски в действителност се лиши от правото си да бъде изслушан, в съответствие с член 7, параграф 5, алинея 3 от правилника. На 18 март 2014 г. г-н Мирски внесе писмена декларация до комисията по правни въпроси, в която представи фактите и потвърди искането си за защита на неговия парламентарен имунитет.

2. Право и процедура във връзка с имунитета на членовете на Европейския парламент.

Член 8 от Протокол №7 (Протокола за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз гласи):

Член 8

Членовете на Европейския парламент не могат да бъдат подлагани под каквато и да било форма на претърсване, задържане или съдебно производство във връзка с изразените от тях мнения или подадените от тях гласове при изпълнението на задълженията им.

Процедурата в Европейския парламент се урежда от членове 6а и 7 от Правилника за дейността на Европейския парламент. Съответните разпоредби гласят, както следва:

Член 6а – Защита на привилегии и имунитет

1. В случаи, когато има сигнал за нарушаване на привилегиите или имунитетите на действащ или бивш член на ЕП от страна на органите на държава членка, може да бъде отправено искане в съответствие с член 7, параграф 1 за решение на Парламента дали в действителност е имало нарушение на тези привилегии или имунитети.

2. По-специално такова искане за защита на привилегии и имунитети може да бъде отправено, ако се счита, че обстоятелствата съставляват ограничение от

административен или друг характер за свободното движение на членовете на ЕП, пътуващи от или към мястото на заседанията на Парламента, или за изразяването на мнение или упражняването на право на глас при изпълнението на задълженията им, или ако обстоятелствата попадат в обхвата на член 9 от Протокола за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз.

3. Искане за защита на привилегиите и имунитетите на член на ЕП не е допустимо, ако във връзка със същото съдебно производство вече е получено искане за снемане или за защита на имунитета на същия член на ЕП, независимо дали към момента вече е взето решение или не.

4. Разглеждането на искане за защита на привилегиите и имунитетите на член на ЕП не се продължава, ако във връзка със същото съдебно производство е получено искане за снемане на имунитета на този член на ЕП.

5. В случаи, в които е взето решение да не се защитават привилегиите и имунитетите на даден член на ЕП, последният може да отправи искане за преразглеждане на решението, като представи нови доказателства. Искането за преразглеждане е недопустимо, ако срещу решението е заведен иск по член 263 от Договора за функционирането на Европейския съюз или ако председателят счете, че предоставените нови доказателства не обосновават в достатъчна степен решение за преразглеждане.

Член 7 - Процедури, свързани с имунитета:

1. Всяко искане за снемане на имунитет, отправено до председателя от компетентен орган на държава членка, или искане за защита на привилегии и имунитети, отправено до председателя от действащ или бивш член на ЕП, се обявява в пленарно заседание и се отнася за разглеждане от компетентната комисия.

2. Комисията разглежда своевременно всички искания за снемане на имунитет или за защита на привилегии и имунитети, като същевременно отчита относителната им сложност.

3. Комисията прави предложение за мотивирано решение, с което препоръчва приемане или отхвърляне на искането за снемане на имунитет или за защита на имунитет и привилегии.

4. Комисията може да поиска от съответния орган да ѝ предостави всяка информация или обяснение, които тя счете за необходими, за да прецени дали имунитетът следва да бъде снет или защитен. На засегнатия член на ЕП се дава право да бъде изслушан;

5. той може да представя всякакви документи или други писмени доказателства, които счита, че имат отношение към случая. Той може да бъде представляван от друг член на ЕП.

Членът на ЕП не присъства на разискванията относно искането за снемане или

защита на имунитета му, освен на самото изслушване.

Председателят на комисията отправя покана за изслушване към члена на ЕП, като посочва дата и час. Членът на ЕП може да се откаже от правото си да бъде изслушан.

Ако членът на ЕП не присъства на изслушването съгласно поканата, се счита, че той се е отказал от правото си да бъде изслушан, освен ако не поиска да бъде освободен от изслушване на предложената дата и час, като посочи причини за това.

Председателят на комисията решава дали такова искане за освобождаване може да бъде прието с оглед на посочените причини. Не се допускат жалби по този въпрос.

Ако председателят на комисията одобри искането за освобождаване, той отправя покана към члена на ЕП за изслушване на нова дата и час. Ако членът на ЕП не се яви съгласно втората покана за изслушване, процедурата продължава, без той да бъде изслушан. Не се приемат други искания за освобождаване от изслушване или за изслушване. (...)

7. Комисията може да изрази мотивирано становище относно компетентността на въпросния орган и допустимостта на искането, но при никакви обстоятелства не може да се произнася относно вината или невинността на члена на ЕП, нито по въпроса дали приписаните му мнения или деяния дават основание за наказателно преследване, дори и ако при разглеждането на искането тя подробно се е запознала с фактите по случая. (...)

3. Обосновка на предложеното решение

Заявленията, които са посочени в искането на г-н Мирски за защита на неговия парламентарен имунитет, несъмнено трябва да се включат сред случаите, обхванати от член 8 от Протокола. С оглед на тяхното естество, контекста и целта си заявленията на членовете на Европейския парламент, направени в рамките на пленарно заседание, неизменно представляват мнения, изразени при изпълнението на задълженията им. Следователно те са в пълна степен обхванати от парламентарния имунитет, в съответствие с член 8 от Протокола, като най-типичния пример за парламентарна дейност, посочен в разпоредбата.

Съдът на Европейския съюз също счете, че член 8 от Протокола, с оглед на неговата цел да защити свободата на словото и независимостта на членовете на Европейския парламент и с оглед на неговата формулировка, която изрично посочва подадените гласове и изразените от членовете мнения, по същество има за цел да се прилага по отношение на заявления на тези членове в пределите на Европейския парламент.¹

Съдът на Европейския съюз застъпи становището, че имунитетът съобразно член 8 от Протокола „трябва да се разглежда като абсолютен имунитет, който пречатства всяко съдебно производство във връзка с изразено мнение или подаден глас при изпълнение

¹ Дело Patriciello (C-163/10), цитирано по-горе, точка 29.

на парламентарните задължения, доколкото този имунитет цели да защити свободното изразяване и независимостта на европейските депутати.“¹

Ако това заключение обективно е приложимо по отношение на конкретния случай, необходимо е да се изтъкнат два допълнителни елемента, които са свързани с производството пред латвийските органи.

Първо, в съответствие с установената практика на Парламента фактът, че съдебното производство е с гражданскоправен или административноправен характер, или включва определени аспекти, които попадат в обхвата на гражданското или административното право, сам по себе си не пречи на прилагането на имунитета, предвиден в член 8. В частност, Парламентът е защитавал имунитета на своите членове в гражданскоправни производства, при които иск за обезщетение на причинени вреди подлежи на наказание или действие се разглежда като такова с квазинаказателен характер.

В настоящия случай решението на Районния съд на Рига да подкрепи исканията на ищците е наказателно в своя характер, тъй като то ясно надхвърля целта за обезщетяване на предполагаемите вреди, нанесени от заявленията на г-н Мирски. Действително, латвийският съд е счел, че обезщетение в размер на 500 LVL [в полза на всеки един от двамата ищци] е сума, която би възпряла ответника от по-нататъшно съобщаване на невярна информация и също така би го насърчила да изпълнява функциите си професионално, добросъвестно и в съответствие с изискванията на закона. Това заявление е неприемливо в още по-голяма степен, тъй като то има за цел да установи рамка за бъдещото поведение на член на ЕП, независимо от член 2 от Устава на членовете на Европейския парламент, който предвижда, че „Членовете на Европейския парламент са свободни и независими“, и член 3, параграф 1 от него (заедно с член 6, параграф 1 от Акта от 20 септември 1976 г. относно избирането на членовете на Европейския парламент чрез всеобщи преки избори), който предвижда, че членовете „не могат да бъдат обвързвани с каквито и да било инструкции и не могат да поемат задължителен мандат“.

Удовлетворявайки иска на ищците, Районният съд на Рига счел също така, че: „Тъй като ответникът е член на Европейския парламент, (...) той разполага с материалните средства, необходими за обезщетяване на ищците за причинената неимуществена вреда.“ Така размерът на платимото обезщетение е определен точно с оглед на факта, че г-н Мирски е член на Парламента. При все това, решението е равносилно на твърдение, че членовете на Парламента нямат право на справедлива оценка на действителната вреда, която може да са причинили, и от тях може да се изиска да платят като обезщетение определена парична сума единствено на основание на техния статус.

Второ, от фактите става ясно, че докато Градският съд на Юрмала правилно е отчел, че г-н Мирски има имунитет, предоставен на членовете на Европейския парламент от член 8 от Протокола, Районният съд на Рига изцяло е пренебрегнал приложимостта на посочената разпоредба въз основа на недоказаното основание, че „няма основание за заключението на първоинстанционния съд, според което ответникът е представил

¹ Съединени дела Marra/De Gregorio и Clemente (C-200/07 и C-201/07), цитирани по-горе, точка 27.

своето субективно мнение в Европейския парламент в изпълнение на неговите задължения“. Така Районният съд на Рига не е приложил Протокола и, въпреки парламентарния имунитет на г-н Мирски, му е наредил да опровергае заявленията си и да обезщети ищците.

След иска на г-н Мирски за отмяна на решението на Районния съд на Рига съдебното производство продължава да тече във Върховния съд на Република Латвия, като окончателното решение, разбира се, може да бъде в полза на г-н Мирски. При все това, ако Върховният съд потвърди решението на Районния съд на Рига, това би означавало нарушаване на първичното право на ЕС от страна на латвийските органи. Съдът на Европейския съюз многократно е постановявал, че държава членка носи отговорност за нарушаване на правото на ЕС независимо от това кой е органът на тази държава, чието действие или бездействие е довело до това неспазване, дори в случай на институция, която по конституция е независима¹, и независимо от вътрешното разпределение на правомощия в държавата². Този принцип се прилага и по отношение на извъндоговорната отговорност, доколкото държавите членки са длъжни да поправят вредите, причинени на отделни лица от нарушения на правото на ЕС, за които от тях може да се търси отговорност, включително нарушения от страна на национални съдилища³.

4. Заключение

Въз основа на изложените съображения и съобразно член 6а от Правилника за дейността на ЕП, след обсъждане на доводите „за“ и „против“ защитата на имунитета на члена на ЕП, комисията по правни въпроси препоръчва Европейският парламент да защити парламентарния имунитет на Александър Мирски.

Комисията по правни въпроси също така препоръчва на Комисията, като пазител на Договорите и единствен орган, компетентен да започва процедури за нарушение, да се намеси пред латвийските органи с цел изпълнение на първичното право на ЕС – а именно, член 8 от Протокола за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз, и, при необходимост, да започне процедура за нарушение на правото на ЕС съобразно член 258 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

¹ Решение по дело Комисията/Белгия (C-69/77, Recueil 1970 г., стр. 00237, точка 15; Решение по дело Комисията/Италия (C-129/00 -14637, Recueil 2003 г., стр. I-14637 точка 29).

² Решение по дело Комисията/Италия (C-33/90, Recueil 1991 г., стр. I-05987, точка 24; Решение по дело Комисията/Дания (C-274/98, Recueil 2000 г., стр. I-02823, точка 20).

³ Решение по съединени дела Brasserie du Pêcheur/Factortame (C-46/93 и C-48/93, Recueil 1996 г., стр. I-01029, точка 32; Решение по дело Köbler/Австрия (C-224/01, Recueil 2003 г., стр. I-10239, точки 32 и 36; Решение по дело Traghetti del Mediterraneo/Италия (C-173/03, Recueil 2006 г., стр. I-05177, точка 36).

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	7.4.2014
Резултат от окончателното гласуване	+: 11 -: 0 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Luigi Berlinguer, Marielle Gallo, Annette Koewius, Antonio Masip Hidalgo, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Eva Lichtenberger, Angelika Niebler, Dagmar Roth-Behrendt
Заместник(ци) (чл. 187, пар. 2), присъствал(и) на окончателното гласуване	Jean-Pierre Audy, Constance Le Grip